A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2006. február 9. *

A C-226/04. és C-228/04. sz. egyesített ügyekben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Tribunale amministrativo regionale del Lazio (Olaszország) a Bírósághoz 2004. június 2-án érkezett 2004. április 22-i határozataival terjesztett elő az előtte

a **La Cascina Soc. coop. arl** (C-226/04) és

a **Zilch Srl**

és

a **Ministero della Difesa,**

a **Ministero dell'Economia e delle Finanze,**

* Az eljárás nyelve: olasz.

a **Pedus Service,**

a **Cooperativa Italiana di Ristorazione soc. coop. arl (CIR)** és

az **Istituto nazionale per l'assicurazione contro gli infortuni sul lavoro (INAIL)**

között,

valamint

a **Consorzio G.f.M.** (C-228/04)

és

a **Ministero della Difesa** és

a **La Cascina Soc. coop. arl**

között folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, K. Schiemann, N. Colneric, K. Lenaerts és Juhász E. (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Poiares Maduro,
hivatalvezető: L. Hewlett főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. június 30-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a La Cascina Soc. coop. arl és a Zilch Srl képviseletében D. Grossi, G. Romano-Cesareo és D. Cusmano avvocati,

– az olasz kormány képviseletében I. M. Braguglia, meghatalmazotti minőségben, segítője: D. Del Gaizo avvocato dello Stato,

– az osztrák kormány képviseletében M. Fruhmann, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében A. Aresu és K. Wiedner, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2005. szeptember 8-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1992. június 18-i 92/50/EGK tanácsi irányelv (HL L 209., 1. o., magyar nyelvű különkiadás: 6. fejezet, 1. kötet 322. o., a továbbiakban: az irányelv) 29. cikke első bekezdése e) és f) pontjának értelmezésére vonatkoznak.

2 A kérelmeket a La Cascina Soc. coop. arl (a továbbiakban: La Cascina) és a Zilch Srl társaság (a továbbiakban: Zilch), illetve a G.f.M. konzorcium (a továbbiakban: G.f.M.), valamint az olasz védelmi minisztérium, illetve a gazdasági- és pénzügyminisztérium mint ajánlatkérők között, egyfelől e társaságoknak a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződéskötési eljárásban való részvételből történő kizárása, másfelől a fenti irányelvet a belső jogba átültető olasz szabályozás az irányelv 29. cikkén alapuló rendelkezésének e cikkel való összeegyeztethetősége tárgyában folyamatban lévő eljárások keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 Az irányelv második és harmadik preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy az irányelvet a „belső piac [...] fokozatos kiépítésére irányuló" intézkedések keretében fogadták el, és ez alapján annak célja a „szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó eljárások összehangolás[a]".

4 Az irányelv huszadik preambulumbekezdése szerint „[...] a versenyt általában korlátozó és különösen a többi tagállam állampolgárainak szerződésekben való részvételét korlátozó magatartás megszüntetése érdekében a szolgáltatók számára lehetővé kell tenni, hogy jobban hozzáférhessenek a szerződés-odaítélési eljárásokhoz".

5 Annak érdekében, hogy a közbeszerzések területén a lehető legnagyobb mértékű verseny érvényesüljön, az irányelv 13. cikkének (5) bekezdése akként rendelkezik, hogy „[a] részvételre felhívott jelentkezők számának minden esetben elegendőnek kell lennie ahhoz, hogy tényleges verseny jöjjön létre". Hasonlóképpen a meghívásos eljárások tekintetében az irányelv 27. cikke (2) bekezdésének második albekezdése kimondja, hogy "[a]z ajánlattételre felhívott jelentkezők számának minden körülmények között elegendőnek kell lennie a tényleges verseny biztosításához".

6 Az irányelv VI. címének „A minőség alapján történő kiválasztás feltételei" elnevezésű 2. fejezete alatt található 29. cikke ekként rendelkezik:

„Kizárható a szerződésben való részvételből a szolgáltató, ha:

a) csődbe ment vagy felszámolás alatt áll vagy ezekkel összefüggő bírósági eljárás folyik vele szemben, vagy csődegyezséget kötött, felfüggesztette üzleti tevékenységét, vagy a nemzeti törvények és rendeletek szerinti hasonló eljárás következtében hasonló helyzetben van;

b) csődeljárás, kötelező felszámolási vagy ezekkel összefüggő bírósági eljárás, vagy csődegyezségi eljárás vagy bármilyen, a nemzeti törvények és rendeletek szerinti hasonló eljárás alanya;

c) szakmai magatartásával kapcsolatos jogsértés miatt jogerős ítélettel elmarasztalták;

d) súlyos szakmai kötelességszegést követett el, amelyet az ajánlatkérő bármilyen indokolt eszközzel bizonyítani tud;

e) nem tett eleget a letelepedése szerinti ország vagy az ajánlatkérő székhelye szerinti ország jogszabályai alapján fennálló társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségének;

f) nem tett eleget az ajánlatkérő székhelye szerinti ország jogszabályai alapján fennálló adófizetési kötelezettségének;

g) az e fejezetben előírt adatszolgáltatási kötelezettségének teljesítése során hamis nyilatkozatot tett, vagy nem közölte a kért adatokat.

Ha az ajánlatkérő megköveteli, hogy az ajánlattevő igazolja, hogy nem tartozik az a), b), c), e) és f) pont hatálya alá, elegendő bizonyítékként kell elfogadnia:

– [...]

– az e) és f) pontban említett esetekben az érintett tagállam illetékes hatósága által kibocsátott igazolást.

[...]

A tagállamok a 44. cikkben említett határidőn belül kijelölik az ilyen okmányok vagy igazolások kibocsátására jogosult hatóságokat és szerveket, és erről haladéktalanul tájékoztatják a többi tagállamot és a Bizottságot."

A nemzeti szabályozás

7 Az irányelvet az 1995. március 17-i 157. sz. törvényrendelet (GURI 104., 1995. május 6., a továbbiakban: a 157/1995. rendelet) ültette át az olasz jogba.

8 E rendelet 12. cikkének d) és e) pontja, amely a 2000. február 25-i 65. sz. kormányrendelet (GURI 70., 2000. március 24., a továbbiakban a 157/1995 rendelet 12. cikke) 10. cikkével került módosításra, és amely az irányelv 29. cikkét a belső jogba átültette, ekként rendelkezik:

„[...] ki vannak zárva a közbeszerzésből azok a jelentkezők, amelyek:

nem rendezték az Olaszország vagy a székhelyük szerinti állam jogszabályai alapján fennálló, a munkavállalókkal kapcsolatban fizetendő társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségüket;

nem rendezték az Olaszország vagy a székhelyük szerinti állam jogszabályai alapján fennálló adófizetési kötelezettségüket."

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

9 Az olasz védelmi minisztérium a gazdasági- és pénzügy-minisztériummal egyetértésben hirdetményt tett közzé a Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana-ban, valamint az Európai Közösségek Hivatalos Lapjában a védelmi minisztériumnak az ország különféle pontjain található szervezetei és osztályai részére nyújtandó étkeztetési szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzési szerződések gyorsított meghívásos eljárásban történő odaítéléséről. A részvételi jelentkezések, illetve az ajánlatok beérkezésének határidejét 2003. január 15-ben, illetve 2003. március 3-ában határozták meg.

10 Az ajánlati felhívás tizenhat tételből állt. Mindegyik tételre különböző mértékű éves díjazást állapítottak meg, valamint meghatározták a teljesítés egyedi helyszíneit és az egyes teljesítendő szolgáltatásokat.

11 Az ajánlati felhívásra többek között a La Cascina és a Zilch vállalkozások – ideiglenes társulás keretében – a meghirdetett tizenhat tétel túlnyomó részére, a G.f.M. pedig egyedül a 7. sz. tételre jelentkezett.

12 Az ajánlatkérő 2003. december 4-i határozatában kizárta az eljárásból a La Cascina és a G.f.M. társaságot azon indokkal, hogy azok nem rendezték a munkavállalókkal kapcsolatos társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségüket, valamint a Zilch társaságot azon indokkal, hogy az nem rendezte adófizetési kötelezettségét.

13 A fenti három társaság e határozat hatályon kívül helyezését kérte a kérdést előterjesztő bíróságtól. A La Cascina és a G.f.M. egyebek mellett előadta, hogy az elmaradt társadalombiztosítási járulékokat utóbb megfizették. A Zilch a maga részéről megfizette a követelt adó egy részét, az adótartozás másik része tekintetében pedig a nemzeti jogalkotónak az adótartozások rendezéséről szóló 2002-ben hozott intézkedése révén „adóamnesztiában" részesült, amely alapján részletfizetést engedélyeztek a számára.

14 Az ajánlatkérő ezzel szemben azt állította, hogy a tartozás utólagos rendezése nem jelenti azt, hogy a felperes társaságok az ajánlati felhívásra benyújtott részvételi jelentkezésre nyitva álló határidő lejártakor, vagyis 2003. január 15-én eleget tettek kötelezettségeiknek.

15 A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy az irányelv 29. cikke és a 157/1995 rendelet 15. cikkének megfogalmazása eltér egymástól. Míg a közösségi rendelkezés alapján az a szolgáltató zárható ki a közbeszerzési eljárásból, amely „nem tett eleget" kötelezettségeinek, a nemzeti rendelkezés azon szolgáltatókat zárja ki, amelyek „nem rendezték" kötelezettségeiket.

16 Következésképpen e bíróság szerint felmerül az a kérdés, hogy az alapügyben felmerült nemzeti szabály engedékenyebb-e, és nagyobb mozgásteret biztosít-e a nemzeti hatóságok számára, és e tekintetben azokra az értelmezésbeli különbségekre hivatkozik, amelyek megfigyelhetők az olasz bíróságok e területen hozott határozataiban. E bíróságok közül egyesek ugyanis elfogadják a tartozás utólagos, vagyis a közbeszerzési eljárásban való részvételre vonatkozó jelentkezés benyújtásának határideje után történő rendezését abban a két esetben:

– ha az érdekeltek vitatták kötelezettségeik fennállását az illetékes nemzeti közigazgatási hatóság vagy bíróság előtt; vagy

– ha az érdekeltek ugyan valójában nem tettek eleget kötelezettségeiknek, azonban az állam az adózási és társadalombiztosítási helyzetük utólagos rendezését lehetővé tevő méltányossági intézkedést hozott vagy adóamnesztiát biztosított számukra.

17 Tekintettel arra, hogy ezen értelmezés egyenlőtlen bánásmódot eredményezhet a szolgáltatók között, valamint megbéníthatja a közbeszerzési szerződések odaítélésének lebonyolítását, a Tribunale amministrativo regionale del Lazio úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„A Bírósághoz azt a kérdést intézzük, hogy:

1) akként értelmezendők-e a szóban forgó irányelv fent hivatkozott rendelkezései, hogy ahol a közösségi jogalkotó a »nem tett eleget a letelepedése szerinti ország vagy az ajánlatkérő székhelye szerinti ország jogszabályai alapján fennálló társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségének« vagy a »nem tett eleget az ajánlatkérő székhelye szerinti ország jogszabályai alapján fennálló adófizetési kötelezettségének« fordulatot használja, ott csak és kizárólag arra a körülményre utal, hogy a vállalkozás – a közbeszerzési eljárásban való részvételre vonatkozó jelentkezés benyújtására nyitva álló határidő lejártakor (vagy legalábbis a [...] szerződés odaítélése előtt) – eleget tett ezen kötelezettségeinek a vonatkozó befizetések hiánytalan és határidőben történő teljesítésével;

2) következésképpen szükségképpen akként kell-e értelmezni az átültető olasz nemzeti jogszabályt [az 1995. március 17-i 157. sz. rendelet 12. cikkének d) és e) pontja] – amennyiben a fent említett közösségi jogszabálytól eltérően

megengedi azon vállalkozásoknak a közbeszerzési eljárásból történő kizárását, amelyek »nem rendezték az Olaszország vagy a székhelyük szerinti állam jogszabályai alapján fennálló, a munkavállalókkal kapcsolatban fizetendő társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettségüket« vagy »nem rendezték az Olaszország vagy a székhelyük szerinti állam jogszabályai alapján fennálló adófizetési kötelezettségüket« –, hogy az kizárólag e kötelezettségeknek a fenti időpontban (a részvételre vonatkozó jelentkezés benyújtására nyitva álló határidő lejártakor vagy a szerződés akár csak ideiglenes odaítélését közvetlenül megelőző időpontban) megállapítandó elmulasztott teljesítésére, és nem a helyzetük utólagos »rendezésére« vonatkozik;

3) avagy ezzel szemben (és amennyiben a 2) pontban foglaltak tükrében a nemzeti jogszabály a közösségi jogszabály céljával és funkciójával össze nem egyeztethetőnek minősülne) a nemzeti jogalkotó – figyelemmel arra a kötelezettségre, hogy az átültetés során megfeleljen a szóban forgó irányelvben foglalt közösségi szabályozásnak – jogosult volt-e akként rendelkezni, hogy a közbeszerzési eljárásban olyan személyek is részt vehetnek, amelyek a közbeszerzési eljárásban való részvételre vonatkozó jelentkezés benyújtására nyitva álló határidő lejártakor helyzetüket nem »rendezték«, ugyanakkor képesnek mutatkoznak helyzetük rendezésére (és e tekintetben konkrét lépéseket tettek) a szerződés odaítélését megelőzően;

4) és amennyiben a 3) pontban említett értelmezés lehetséges – tehát be lehet vezetni olyan szabályokat, amelyek rugalmasabbak a közösségi jogalkotó által említett »eleget tett« kifejezés szigorú értelmezésénél –, sértik-e ezek a szabályok az alapvető közösségi elveket, úgymint a valamennyi uniós polgár tekintetében érvényesülő egyenlő bánásmód elvét, vagy – csak a közbeszerzési eljárásoknál maradva – azt az elvet, amely szerint azonos feltételeket kell teljesítenie minden személynek, amely ilyen közbeszerzési eljárásban való részvételét kérte?"

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

18 Előzetesen meg kell jegyezni, hogy az irányelv II. címében foglaltak szerint az irányelv rendelkezéseinek alkalmazása a szóban forgó szolgáltatás besorolásától függ. Mivel azonban e besorolás elvégzéséhez tények értékelése szükséges, e kérdés az előterjesztő bíróság hatáskörébe tartozik. Ezért a Bíróság az irányelv azon rendelkezéseinek értelmezését végzi el, amelyekre az előzetes döntéshozatal iránti kérelem hivatkozik. Az is kitűnik a kérelemből, hogy az az irányelv szerinti meghívásos eljárásra vonatkozik.

19 A kérdést előterjesztő bíróság kérdéseivel először is lényegében azt kívánja megtudni, hogy az irányelv 29. cikke első bekezdésének e) és f) pontját akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti jogszabály, amely olyan helyzetben lévő szolgáltatóra vonatkozik, amely „nem rendezte" társadalombiztosítási vagy adófizetési kötelezettségeit. E bíróság másodsorban azt kérdezi, hogy mely időpontban kell a szolgáltatónak bizonyítania kötelezettségei teljesítését. Harmadsorban pedig azt kérdezi, hogy azt a szolgáltatót, amely a társadalombiztosítási járulék- és adófizetési kötelezettségei teljesítésével késedelembe esett, részletfizetési kedvezményt kapott az illetékes hatóságoktól e járulékok, illetve adók teljesítésére, vagy a társadalombiztosítási járulék-, illetve adófizetési kötelezettségei fennállását vagy összegét vitatva közigazgatási vagy bírósági jogorvoslattal élt, akként kell-e tekinteni, hogy nem tett eleget az irányelv 29. cikke első bekezdésének e) és f) pontja alapján fennálló társadalombiztosítási és adózási kötelezettségeinek.

20 Annak érdekében, hogy e kérdésekre hasznos válaszok szülessenek, először is arra kell rámutatni, hogy a közbeszerzésekről szóló közösségi irányelvek célja az e tárgyú nemzeti eljárások összehangolása. Ami közelebbről a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződéseket illeti, az irányelv harmadik preambulumbekezdése szerint az első és a második preambulumbekezdés által megfogalmazott célkitűzések „szükségessé teszik a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó eljárások összehangolását".

21 Az irányelv 29. cikke az eljárások összehangolása keretében a szakmai tisztességre, a fizetőképességre és a megbízhatóságra vonatkozóan hét olyan okot állapít meg, amely a résztvevők közbeszerzési eljárásból való kizárását vonja maga után. A 29. cikk elején található „[k]izárható a szerződésben való részvételből" fordulat tanúbizonysága szerint e rendelkezés, amelynek e) és f) pontja kifejezetten visszautal a nemzeti jogszabályokra, a tagállamokra bízza annak eldöntését, hogy alkalmazzák-e az egyes kizáró okokat.

22 Amint azt az Európai Közösségek Bizottsága helytállóan megjegyzi, a vizsgált rendelkezés kijelöli a tagállamok jogkörének korlátait a tekintetben, hogy azok csak a rendelkezésben foglalt kizáró okokat alkalmazhatják. A tagállamok e jogkörét szintén behatárolják az átláthatóság és az egyenlő bánásmód általános elvei (lásd különösen a C-470/99. sz., Universale-Bau és társai ügyben 2002. december 12-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-11617. o.] 91. és 92. pontját, valamint a C-421/01. sz. Traunfellner-ügyben 2003. október 16-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-11941. o.] 29. pontját).

23 Következésképpen az irányelv 29. cikke e területen nem írja elő az abban említett kizáró okok közösségi szinten történő egységes alkalmazását, amennyiben a tagállamok jogosultak eltekinteni valamennyi kizáró ok alkalmazásától, a lehető legteljesebb részvételt biztosítva ezzel a közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásában, illetve a nemzeti szinten figyelembe veendő jogi, gazdasági és társadalmi szempontoktól függően jogosultak ezen okokat eltérő szigorral érvényesíteni a nemzeti jogszabályokban. Ennek keretében a tagállamok enyhíthetik, illetve rugalmasabbá tehetik az irányelv 29. cikkében megállapított feltételeket.

24 Először is, ami azt a kérdést illeti, miszerint az irányelv 29. cikke első bekezdésének e) és f) pontját akként kell-e értelmezni, hogy e cikkel ellentétes az a nemzeti jogszabály, amely az olyan helyzetben lévő szolgáltatóra vonatkozik, amely „nem rendezte" társadalombiztosítási járulék- vagy adófizetési kötelezettségeit, megállapítandó, hogy e rendelkezés feljogosítja a tagállamokat minden olyan jelentkező kizárására, amely „nem tett eleget" a nemzeti „jogszabály[ok] alapján" fennálló társadalombiztosítási járulék- és adófizetési kötelezettségének.

25 E rendelkezés nem tartalmazza a „nem tesz eleget kötelezettségének" kifejezés meghatározását. Tekintettel a jelen ítélet 23. cikkében kifejtett szempontokra, az irányelv alkotói nem kívántak autonóm közösségi meghatározást adni e kifejezésre, hanem e tekintetben visszautaltak a nemzeti szabályokra. Ezért e szabályokban kell meghatározni a szóban forgó kötelezettségek tartalmát és hatályát, valamint azok teljesülésének feltételeit.

26 Az olasz jogalkotó az irányelv 29. cikke első bekezdésének e) és f) pontja által ráruházott jogot gyakorolta azzal, hogy a 157/1995. sz. rendelet 12. cikkének d) és e) pontjában megállapított két kizáró okot. A kérdést előterjesztő bíróság elsőként azonban azt kérdezi, hogy a „nem rendezték [...] kötelezettségüket" fordulat alkalmazásával e rendelkezés engedékenyebb-e, és nagyobb mozgásteret biztosít-e a nemzeti hatóságok számára, mint az irányelv 29. cikke első bekezdésének e) és f) pontjában szereplő megfogalmazás.

27 E tekintetben rá kell mutatni arra, amint azt a Bírósághoz észrevételeket benyújtó érdekeltek joggal megjegyzik, hogy az egyes közbeszerzési tárgyú közösségi irányelvek megkülönböztetés nélkül használják mind a „nem tett eleget" („non aver adempiuto"), mind a „nem rendezte" („non essere in regola") kötelezettségeit kifejezést. Így például az építési beruházásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1993. június 14-i 93/37/EGK tanácsi irányelv (HL 199., 54. o.; magyar nyelvű különkiadás: 6. fejezet, 2. kötet, 163. o.) 24. cikkének e) és f) pontja, az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1993. június 14-i 93/36/EGK tanácsi irányelv (HL 199., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás: 6. fejezet, 2. kötet, 102. o.) 20. cikke (1) bekezdésének e) és f) pontja és a 2006. január 31-én hatályba lépett, az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 2004. március 31-i 2004/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 134., 114. o.; magyar nyelvű különkiadás: 6. fejezet, 7. kötet, 132. o.) 45. cikke (2) bekezdésének e) és f) pontja. Következésképpen a szóban forgó két fordulat tartalma között nincsen semmilyen különbség.

28 E megfontolások alapján kell figyelembe venni a kérdést előterjesztő bíróság által említett különféle helyzeteket.

29 A nemzeti bíróság másodsorban azt kérdezi, hogy a szolgáltató köteles-e a „közbeszerzési eljárásban való részvételre vonatkozó jelentkezés benyújtására nyitva álló határidő lejártakor (vagy legalábbis a [...] szerződés odaítélése előtt)" „hiánytalan[ul] és határidőben" megfizetni a kötelezettségének megfelelő összeget annak érdekében, hogy eleget tegyen társadalombiztosítási járulék- és adófizetési kötelezettségének.

30 Annak az időpontnak a meghatározása érdekében, amikor vizsgálni kell, hogy a résztvevő eleget tett-e kötelezettségeinek, megállapítandó, hogy mivel az irányelv 29. cikke első bekezdésének e) és f) pontja az „eleget tett kötelezettségeinek" fogalom tartalmának meghatározása céljából a tagállamok jogszabályaira utal, a közösségi jogalkotó nem kívánta előírni e cikk közösségi szinten történő egységes alkalmazását. Ebből az következik, hogy a nemzeti jogszabályokra történő utalás a szóban forgó időpont meghatározására is vonatkozik.

31 Ennélfogva a nemzeti szabályokban kell meghatározni azt az időpontot, ameddig, illetve azt a határidőt, amelyen belül az érdekelteknek teljesíteniük kell a kötelezettségüknek megfelelő összeg megfizetését, illetve – a kérdést előterjesztő bíróság által vázolt és a jelen ítélet 34–39. pontjában ismertetett egyéb esetekben – bizonyítaniuk kell, hogy teljesültek helyzetük utólagos rendezésének feltételei. E határidő többek között lehet a közbeszerzési eljárásban való részvételre vonatkozó jelentkezés benyújtásának határnapja, az ajánlattételre szóló felhívás elküldésének időpontja, a résztvevők ajánlatainak benyújtására nyitva álló határnap, az ajánlatok ajánlatkérő általi elbírálásának időpontja vagy akár a közbeszerzési szerződés odaítélését közvetlenül megelőző időpont.

32 Hangsúlyozni kell azonban, hogy a közbeszerzési szerződések odaítélésére vonatkozó valamennyi eljárás tekintetében érvényesülő átláthatóság és egyenlő bánásmód elvei, amely szerint előre világosan meg kell határozni a közbeszerzésben való részvétel tartalmi és eljárási feltételeit, megkövetelik, hogy a fenti határidő meghatározása a lehető legnagyobb pontossággal történjen, és közzétételre kerüljön

annak érdekében, hogy az érdekeltek pontosan megismerhessék az eljárásból fakadó kötelezettségeiket, és megbizonyosodhassanak arról, hogy ugyanazon kötelezettségek érvényesülnek valamennyi pályázó tekintetében. E határidőt megszabhatják nemzeti jogszabályok, vagy azok az ajánlatkérőkre bízhatják annak felelősségét.

33 Ezért azon jelentkező vonatkozásában állapítható meg, hogy eleget tett kötelezettségeinek, amely a fenti 31. pontban tárgyalt határidőn belül hiánytalanul teljesítette társadalombiztosítási járulék- és adófizetési kötelezettségeit, nem számítva a jelen ítélet 34–39. pontjában ismertetett azon eseteket, amikor a tartozást utólagosan rendezték vagy közigazgatási, illetve bírósági jogorvoslattal éltek. A fizetés teljesítésének az adott időpontban történő puszta megkezdése, a fizetési szándék bizonyítása vagy akár a tartozásnak az ezen időponton túli rendezésére vonatkozó fizetőképesség bizonyítása nem elégséges, mivel az sértené a résztvevők közötti egyenlő bánásmód elvét.

34 A kérdést előterjesztő bíróság kérdése harmadsorban érdemben arra vonatkozik, hogy az irányelv 29. cikke első bekezdésének e) és f) pontjával összeegyeztethetőnek tekinthető-e az a nemzeti jogszabály vagy közigazgatási gyakorlat, amely lehetővé teszi a szolgáltatók számára, hogy a közbeszerzési eljárásban való részvételük végett az adózási és társadalombiztosítási helyzetüket utólagosan vagy a szóban forgó tagállam által hozott méltányossági intézkedés, illetve általa biztosított adóamnesztia vagy a tartozások átütemezésére, illetve mérséklésére irányuló közigazgatási megállapodás útján rendezzék.

35 E tekintetben rá kell mutatni, amint azt a főtanácsnok az indítványának 29. pontjában joggal megjegyzi, hogy a nemzeti jog határozza meg a társadalombiztosítási járulék- és adófizetési kötelezettségek összegét és a befizetésének határidejét. Hasonlóképpen a Bíróság a fenti 25. pontban hangsúlyozta, hogy az „eleget tett kötelezettségének" fordulat tartalmának és hatályának meghatározása szintén a nemzeti jogra tartozik. A jelen ítélet 31. pontjában kifejtettekkel egyezően e tekintetben a nemzeti szabályozásban meghatározott határidő a meghatározó.

36 Ezért nem összeegyeztethetetlen az irányelv 29. cikke első bekezdésének e) és f) pontjával az a nemzeti jogszabály vagy közigazgatási gyakorlat, amely szerint az érintett résztvevőket méltányossági intézkedés, adóamnesztia vagy közigazgatási megállapodás alapján úgy kell tekinteni, hogy valamely közbeszerzési eljárásban való részvételük végett rendezték kötelezettségeiket, feltéve hogy e személyek a jelen ítélet 31. pontjában tárgyalt határidőn belül bizonyítani tudják, hogy javukra méltányossági intézkedést hoztak, adóamnesztiában részesültek vagy tartozásaikra vonatkozóan közigazgatási megállapodást kötöttek.

37 A kérdést előterjesztő bíróság kérdése végül arra vonatkozik, hogy milyen joghatásokkal jár az a körülmény, hogy a jelentkező az illetékes hatóság adóval vagy társadalombiztosítási járulékkal kapcsolatos megállapításaival szemben közigazgatási vagy bírósági jogorvoslattal élt annak megállapítása céljából, hogy e jelentkező rendezte-e kötelezettségeit a közbeszerzési eljárásban való részvétele végett.

38 Figyelembe kell venni, hogy az irányelv 29. cikke első bekezdésének e) és f) pontja e kérdés tekintetében is irányadó. Mindazonáltal a közigazgatási vagy bírósági jogorvoslatok benyújtásának joghatásai szorosan kötődnek a bírói jogvédelemmel kapcsolatos alapvető jogok gyakorlásához és védelméhez, amelyek tiszteletben tartását a közösségi jogrend egyaránt biztosítja. Sérthetné az érdekeltek alapvető jogait az a nemzeti jogszabály, amely teljes mértékben figyelmen kívül hagyná a közigazgatási vagy bírósági jogorvoslatok benyújtásának a közbeszerzési eljárásban való részvétel lehetőségére gyakorolt joghatásait.

39 E korlátra figyelemmel a nemzeti jogra tartozik annak meghatározása, hogy a közigazgatási vagy bírósági jogorvoslat benyújtása olyan joghatásokkal jár-e, amely alapján az ajánlatkérő köteles annak megállapítására, hogy az érintett jelentkező a jogerős határozat meghozataláig rendezte-e kötelezettségeit a közbeszerzési eljárásban való részvétele végett, feltéve hogy a jogorvoslat benyújtására a jelen ítélet 31. pontjában írt határidőn belül kerül sor.

40 A feltett kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy nem ellentétes az irányelv 29. cikke első bekezdésének e) és f) pontjával az a nemzeti jogszabály vagy közigazgatási gyakorlat, amely szerint a szolgáltató, amely a közbeszerzési eljárásban való részvételére vonatkozó jelentkezés benyújtására nyitva álló határidő lejártakor nem tett eleget társadalombiztosítási járulék- vagy adófizetési kötelezettségének azáltal, hogy hiánytalanul megfizette az ennek megfelelő összeget, utólagosan rendezheti helyzetét

– az állam által biztosított adóamnesztia, illetve az állam által hozott méltányossági intézkedés vagy

– a tartozások átütemezésére, illetve mérséklésére irányuló közigazgatási megállapodás vagy

– közigazgatási vagy bírósági jogorvoslat útján,

feltéve, hogy a nemzeti jogszabályban vagy közigazgatási gyakorlatban rögzített határidőn belül bizonyítja, hogy ilyen adóamnesztiában, illetve méltányosságban részesült, ilyen közigazgatási megállapodást kötött, vagy ilyen jogorvoslattal élt.

A költségekről

41 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

Nem ellentétes a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló, 1992. június 18-i 92/50/EGK tanácsi irányelv 29. cikke első bekezdésének e) és f) pontjával az a nemzeti jogszabály vagy közigazgatási gyakorlat, amely szerint a szolgáltató, amely a közbeszerzési eljárásban való részvételére vonatkozó jelentkezés benyújtására nyitva álló határidő lejártakor nem tett eleget társadalombiztosítási járulék- vagy adófizetési kötelezettségének azáltal, hogy hiánytalanul megfizette az ennek megfelelő összeget, utólagosan rendezheti helyzetét

– **az állam által biztosított adóamnesztia, illetve az állam által hozott méltányossági intézkedés vagy**

– **a tartozások átütemezésére, illetve mérséklésére irányuló közigazgatási megállapodás vagy**

– **közigazgatási vagy bírósági jogorvoslat útján,**

feltéve, hogy a nemzeti jogszabályban vagy közigazgatási gyakorlatban rögzített határidőn belül bizonyítja, hogy ilyen adóamnesztiában, illetve méltányosságban részesült, ilyen közigazgatási megállapodást kötött, vagy ilyen jogorvoslattal élt.

Aláírások